

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2018

Jan Plíšek

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Srovnání výstroje a výzbroje zásahových jednotek Policie
České republiky na centrální a krajské úrovni velení**

Bakalářská práce

Vedoucí diplomové práce:

Ing. et Mgr. Miloš Fiala, Ph.D.

Vypracoval:

Jan Plíšek

Praha, březen 2018

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne 20. 3. 2018

Jan Plíšek

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Zde bych rád poděkoval všem, kteří se podíleli na tvoření této bakalářské práce. Jmenovitě pak panu Ing. et. Mgr. Miloši Fialovi, Ph.D., za jeho odborné vedení a věcné připomínky, bez kterého by jistě tato práce nevznikla. Rád bych také poděkoval své rodině za trpělivost a porozumění v době psaní této práce.

ABSTRAKT

- Název práce:** Srovnání výstroje a výzbroje zásahových jednotek na centrální a krajské úrovni.
- Cíle práce:** Popis výstroje a výzbroje složek Útvaru rychlého nasazení a krajské zásahové jednotky, seznámení s právními předpisy, možnostmi použití výstroje a výzbroje a poukázat na rozdíly ve výstroji a výzbroji mezi těmito dvěma složkami.
- Metoda:** Pro zjištění rozdílu ve výstroji a výzbroji zásahových jednotek Útvaru rychlého nasazení a kraje byly využity dostupné informace z obecné i odborné literatury, vyhlášek a zákonu České republiky.
- Výsledky:** Výsledkem je srovnání výstroje a výzbroje u složek Útvaru rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje.
- Klíčová slova:** prvky, policie, obrana, policista, výstroj, výzbroj

ABSTRACT

- Title:** Comparison of the equipment and equipment of the intervention units at the central and regional levels.
- Goals:** The description of the equipment and equipment of the Rapid Deployment Unit and the regional intervention units, familiarization with legal regulations, intake of equipment and equipment and evidence of differences in equipment and equipment between the two components.
- Method:** The available information from the general and specialized literature, decrees and the law of the Czech Republic was used to find out the difference in the equipment and the equipment of the Rapid Deployment and Regional Service units.
- Results:** The result is a comparison of the equipment and armaments of the Rapid Deployment Unit and the Coast Guard units.
- Key words:** elements, police, defense, policeman, outfit, equipment

Obsah

ÚVOD.....	10
1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM „IZS“	12
1.1 Historie IZS	12
1.2 Využití IZS.....	13
1.3 Složky IZS.....	13
1.3.1 Základní složky IZS.....	14
1.3.2 Ostatní složky IZS	16
1.4 Stálé orgány pro koordinaci složek IZS	17
2 POLICIE ČR.....	18
2.1 Historie.....	18
2.1.1 Četnictvo.....	19
2.1.2 Sbor národní bezpečnosti.....	19
2.1.3 Policie ČR.....	22
2.2 Organizace a řízení.....	22
2.2.1 Policejní prezídium	24
2.2.2 Útvary s celostátní působností	25
2.2.3 Útvary s územně vymezenou působností.....	26
2.3 Zásahové jednotky na centrální a krajské úrovni velení	27
2.3.1 Útvar rychlého nasazení.....	27
2.3.2 Zásahové jednotky kraje	28
3 Cíle, úkoly a metody	29
3.1 Cíle	29
3.2 Úkoly.....	29
3.3 Metody	29
4 Výstroj ÚRNA a ZJK	30
4.1 Vyhlášky o vyzbrojování	30

4.2	Výstroj Útvaru rychlého nasazení	30
4.3	Výstroj Zásahové jednotky kraje	31
4.4	Srovnání výstroje jednotek ÚRNA a ZJK.....	32
5	Výzbroj Útvaru rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje	34
5.1	Právní rámec o použití zbraní	34
5.2	Výzbroj ÚRNA	35
5.3	Výzbroj ZJK.....	37
5.4	Srovnání výzbroje	38
	Závěr	40
	Použitá literatura	42

ÚVOD

Služba policisty České Republiky je velmi náročná a klade tak velký důraz na kvalitu vybavení, které příslušníci využívají. Proto existuje celá řada norem a standardů, které mají za úkol zabezpečit to, že příslušník Policie ČR bude fungovat skutečně s vybavením, které svojí kvalitou odpovídá předpokládané náročnosti služby, kterou vykonává. I to je důvod, proč se můžeme v praxi setkávat s celou řadou různých druhů výbavy, která může být upravována na základě dalších specifikací předpokládané činnosti. Výbava příslušníků Policie ČR se neustále upravuje a modernizuje přesně tak, jak pokračuje vývoj nejrůznějších materiálů. Můžeme sledovat, jak se za posledních dvacet pět let změnil trend ve vybavování příslušníků Policie ČR. Velký pokrok lze sledovat ve využívání nejmodernějších technologií, které prostupují celou společností a dotýkají se tak samozřejmě i složek Policie ČR. Díky technologickému pokroku se rapidně zvyšují možnosti a efektivita složek, které je využívají. Technologický pokrok se netýká ale jen digitálních technologií, ale stejnou měrou se zvyšuje kvalita použitých textilních materiálů a materiálů, které se používají na výrobu palných zbraní a jejich doplňků. Zde se využívá pokroku ve vývoji nanotechnologií, které nebyvalým způsobem zvyšují komfort, výdrž, či odolnost textilních látek, ze kterých se šijí služební uniformy a výstroj. Stejný dopad má vývoj na materiály zbraní. Kombinace těchto faktorů dávají za výsledek zvyšování kvality standartní výstroje a výzbroje, kterou disponují jednotliví policisté.

Potřeba kvalitní výstroje a výzbroje se ukazuje jako zvláště důležitá u zásahových jednotek Policie ČR, kde se logicky očekávají mnohonásobně větší nároky na kvalitu a spolehlivost výstroje a výzbroje příslušníků. Výstroj je zde nejen poznávacím prvkem, ale především také prvkem ochranným, kdy bývá šita ze speciálních materiálů. Mnohdy se jedná o ty nejlepší materiály, jakými mohou být tyto jednotky vybavené. Často je výstroj šita z nepárajících se materiálu, z materiálů které mohou být odolné proti ohni, bodnutí či průstřelu střel malých ráží, či střepin (kevlar), jsou prodyšné, či dokáží jinak zvyšovat komfort a bezpečnost příslušníka. Často se různé vlastnosti různých materiálů kombinují v jednotlivých částech výstroje. Situace u výzbroje je obdobná, kdy příslušníci zásahových jednotek bývají vybaveny zbraněmi, kdy některé můžeme vidět i u speciálních jednotek Armády České Republiky, popřípadě jsou to zbraně speciálně určené pro zásahy těchto speciálně cvičených jednotek policie.

Proto je velmi zajímavé sledovat to, jakou výstroj a výzbroj používají naše dva druhy zásahových jednotek. Je velký rozdíl v tom, pokud je porovnávána výstroj a výzbroj naši nejlépe vycvičené a vybavené jednotky Útvaru rychlého nasazení a mezi tím, co používají o něco skromnější a především mnohem širší Zásahové jednotky kraje? To by mělo být to zásadní, na co by tato bakalářská práce měla odpovědět.

První kapitola bakalářská práce byla zaměřena na teoretická východiska, kdy byla rozebrána historie a struktura integrovaného záchranného systému, jeho základních složek i složek ostatních, právní rámce pro jednotlivé základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému a způsoby koordinace a řízení. Druhá kapitola práce se dotýkala problematiky Policie ČR, její historie od dob 1. republiky, zákony o policii, její vnitřní strukturu, vnitřní organizaci a členění. Ve třetí kapitole byly popsány výzkumné cíle, úkoly a metody použité v bakalářské práci. V kapitole čtvrté a páté je již věnován prostor pro porovnání výstroje a výzbroje zásahových jednotek na centrální a krajské úrovni velení. Kde bylo hlavním cílem poukázat na podobnost a rozdíly u těchto podobných a přesto odlišných jednotek.

1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM „IZS“

Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) je efektivní systém, který pomocí pravidel pro koordinaci a spolupráci záchranných a bezpečnostních složek, fyzických a právnických osob, orgánů státní správy a samosprávy určuje během společného provádění záchranných a likvidačních prací, či přípravě na mimořádnou událost (dále jen „MU“) společný postup. Lze tedy říci, že se jedná o ujednání o vzájemné spolupráci mezi složkami IZS při přípravě, průběhu, či při odstraňování následků MU. (HZSCR, 2009) Integrovaný záchranný systém je řešen v zákoně č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. „*Tento zákon vymezuje IZS, stanoví složky IZS a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.*“ (§1 zákona č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému)

1.1 Historie IZS

Základy pro vznik IZS byly vytvořeny dne 19. května 1993, kdy bylo přijato usnesení vlády ČR k návrhu zásad o IZS. Bylo potřeba, aby vznikla organizace, která dokáže skloubit každodenní spolupráci Hasičského záchranného sboru ČR (dále HZSČR), Policie České republiky (dále PČR), poskytovatelů zdravotnické záchranné služby (dále PZZS) a dalších složek při řešení MU, jako jsou například havárie automobilů, požáry lesů, požáry domů, chemické havárie atd.

Dalším důležitým milníkem pro vznik a fungování IZS se stal zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému ze dne 28. června 2000. Ten jasně definoval základní i ostatní složky IZS a stanovil jejich působnost. Stanovil také práva a povinnosti právnických i fyzických osob při přípravě na MU a při záchranných nebo likvidačních pracích, při ochraně obyvatelstva před a během vyhlášení jednoho z krizových stav. Jedná se o stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.

1.2 Využití IZS

Použití IZS je jasně definováno zákonem, ve kterém se doslovně říká, že „*Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému*“. (zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, § 3)

Z této citace tedy jasně vyplývá, že o použití IZS hovoříme až při současném využití dvou a více složek IZS. Jako příklad činnosti IZS lze uvést modelovou situaci, při které došlo k nehodě osobního automobilu. V tomto případě lze předpokládat mj. zranění fyzické osoby, možnost požáru a potřebu vyšetření vzniklé situace. K takovému případu bude vyjíždět jak vůz HZS, tak i ZZS a PČR. Jedná se tak o koordinaci tří základních složek IZS, které budou spolupracovat a postupovat jednotným způsobem. Naopak, pokud bude vyjíždět jen vozidlo PČR k pátrání po hledané osobě, nejedná se o zásah IZS, protože nebyla splněna podmínka o společném zásahu minimálně dvou základních složek IZS.

1.3 Složky IZS

Zákon o IZS rozlišuje složky IZS na „Základní složky IZS“ a „Ostatní složky IZS“. Mezi základní složky řadíme celkem čtyři sbory a do ostatních složek patří naopak celkem sedm sborů.

Základní složky IZS:

1. Hasičský záchranný sbor České republiky,
2. jednotky požární ochrany zařazené do plošného krytí kraje jednotkami požární ochrany,
3. poskytovatelé zdravotnická záchranné služby,
4. Policie České Republiky.

Ostatní složky IZS:

1. Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
2. ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
3. ostatní záchranné sbory,
4. orgány ochrany veřejného zdraví,
5. havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,

6. zařízení civilní ochrany,
7. neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

V tomto zákoně také stojí, že se mezi ostatní složky IZS zařazují během krizových stavů také poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem. (zákon č.239/2000 Sb.)

1.3.1 Základní složky IZS

Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Zdravotnická záchranná služba a jednotky požární ochrany zařazené do plošného krytí kraje jednotkami požární ochrany jsou základními složkami IZS. Jsou to složky, které zasahují při většině MU a při kterých není ve většině případů potřeba zásahů ostatních složek IZS. Jsou to také složky se stálou pohotovostí pro příjem ohlášení MU a jsou tedy připraveny okamžitého společného zásahu. Z tohoto důvodu musejí rozmisťovat své prostředky a síly po celém území ČR.

Koordinování záchranných a likvidačních prací v místě nasazení složek integrovaného záchranného systému a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události a řízení součinnosti těchto složek provádí velitel zásahu, který vyhlásí podle závažnosti mimořádné události odpovídající stupeň poplachu podle příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému. Pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, je velitelem zásahu velitel jednotky požární ochrany nebo příslušný funkcionář hasičského záchranného sboru s právem přednostního velení. Pokud na místě zásahu není ustanoven velitel zásahu, řídí součinnost těchto složek velitel nebo vedoucí zasahujících sil a prostředků složky integrovaného záchranného systému, která v místě zásahu provádí převažující činnost. (§19 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému)

Dle zákona o IZS (zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému) má velitel zásahu při provádění záchranných a likvidačních prací rozsáhlé pravomoci, kdy může například zakázat či omezit vstup osob na místo zásahu, nařídít evakuaci osob, či stanovit jiná dočasná omezení za účelem ochrany životů. Má také právo vyzvat k poskytnutí osobní či věcné pomoci.

1.3.1.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Jedná se o jednotný bezpečnostní sbor, jehož úkolem je ochrana životů a zdraví obyvatel, životního prostředí, zvířat a majetek před požáry a jinými MU a krizovými situacemi (dále KS). Podílí se na bezpečnosti ČR tím, že plní úkoly požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, IZS, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a podmínkách stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy. (zákon č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném sboru, §1)

1.3.1.2 Policie České republiky

Působení policie v rámci IZS řeší §20 zákona č.273/2008 Sb., o Policii České republiky, který nahradil původní zákon č.283/1991 Sb., zákon České národní rady o Policii České republiky. Ten stanovuje policii jako základní složku IZS. Má za úkol plnit úkoly k řešení MU a KS, tím se rozumí i příprava na ně. Dále mají za úkol podílet se na provádění záchranných a likvidačních prací včetně letecké podpory IZS a letecké podpory v krizových situacích v případech daných zákonem. Více viz kapitola 2.

1.3.1.3 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Zdravotnická záchranná služba je vymezena zákonem č.374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě a jedná se o základní složku IZS. Činnosti ZZS zahrnují mj. řízení a organizaci přednemocniční neodkladné péče na místě události a spolupráci s velitelem zásahu IZS.

§20 odst. 5 zákona č.374/2011 stanoví, že činnosti k připravenosti na řešení mimořádných událostí a krizových situací zajišťuje poskytovatel zdravotnické záchranné služby prostřednictvím pracoviště krizové připravenosti. Úkoly pro zajištění činností k připravenosti na řešení mimořádných událostí a krizových situací je poskytovatel zdravotnické záchranné služby povinen plnit podle postupů stanovených v rámci plánovacích dokumentů orgánů krizového řízení, havarijního plánování a dokumentace integrovaného záchranného systému.

1.3.1.4 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného krytí kraje

Základním legislativním dokumentem pro jednotky PO je zákon ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ze dne 17. prosince 1985. Tento zákon jednak v části čtvrté (§ 65 až §73) definuje jednotky požární ochrany jako např. druhy jednotek PO. Plošným pokrytím území kraje jednotkami PO se rozumí rozmístění jednotek PO na území kraje

a na území hlavního města Prahy. Způsob organizace stanoví vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Plošné pokrytí vychází ze stanovení stupně a kategorie nebezpečí vzniku požáru a jiných mimořádných událostí hrozících v jednotlivých katastrálních územích. Jednotkami požární ochrany jsou:

1. jednotka hasičského záchranného sboru kraje, která je složena z příslušníků hasičského záchranného sboru určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru kraje,
2. jednotka hasičského záchranného sboru podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání,
3. jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání,
4. jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání. (Vilásek, 2014)

1.3.2 Ostatní složky IZS

Do ostatních složek integrovaného záchranného systému patří vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. (zákon č.239/2000 Sb.)

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. Jedná se o předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra či základním složkám IZS. Nejsou tak povinni být připraveni zasáhnout při každé MU, ale až v případě, kdy jsou jejich síly skutečně potřeba. Jejich složky nemusí být také rozmístěny plošně po území ČR. Jejich povinnosti jsou definovány zákonem (zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému).

Ostatní složky IZS zasahují dle Ústředního poplachového plánu, který je zpracován v souladu s § 7 odst. 2 písm. c) a odst. 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ten se použije, jestliže se v důsledku MU, KS nebo bezpečnostní akce nastane potřeba a jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. Další situací, která umožňuje využití ústředního poplachového plánu je, jestliže hejtman kraje, starosta obce s rozšířenou působností, ředitel HZS kraje nebo velitel zásahu požádají prostřednictvím operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému kraje o pomoc a o síly a prostředky, kterými nedisponují složky integrovaného záchranného systému na úrovni kraje pro provedení záchranných a likvidačních prací při mimořádné události řešené samostatně v příslušném kraji. (Ústřední poplachový plán IZS)

1.4 Stálé orgány pro koordinaci složek IZS

Mezi stálé orgány pro koordinaci složek IZS řadíme dle zákona o IZS operační a informační střediska IZS, ke kterým patří:

1. Operační střediska HZS kraje,
2. operační a informační středisko generálního ředitelství HZS.

Ta jsou povinna přijímat a vyhodnocovat informace o MU a plnit zadané úkoly od orgánů, které jsou oprávněny koordinovat záchranné a likvidační práce, zprostředkovávat organizaci plněných úkolů, které zadá velitel zásahu a zabezpečovat v potřebných případech vyrozumění základních i ostatních složek IZS stejně tak jako vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků dle dokumentace IZS přesně tak, jak zadává zákon o IZS. (§5 zákona č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému)

Operační a informační střediska IZS mají oprávnění k tomu, aby mohla povolávat či nasazovat síly a prostředky HZS a jednotek požární ochrany, nebo dalších složek IZS tak, jak udává poplachový plán IZS. Dle potřeby má velitel zásahu oprávnění postupovat mimo poplachový plán, ale zároveň nesmí být v rozporu s rozhodnutím nadřízených pracovníků. (§4 zákona č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému)

2 POLICIE ČR

Jedná se o jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož existence je podložena zákonem č.273/2008 Sb., o Policii České republiky. Úkolem policie je tak, jak to definuje zákon, sloužit veřejnosti, chránit bezpečnost osob, majetku a veřejného pořádku a další svěřené úkony. Jednotky Policie ČR působí jen na území republiky, pokud není stanoveno zákonem, či právním předpisem jinak. (č.273/2008 Sb., o Policii České republiky, §3)

Úkoly Policie ČR vykonávají její příslušníci, policisté a zaměstnanci, zařazení v jejích řadách. Zaměstnanci Policie ČR mohou konat jen v mezích jasně daných zákonem. Počet policistů byl k 1. 1. 2017 spočítán, dle zveřejněného dokumentu na stránkách policie, na 40 389 osob. To je pro představu téměř o dvanáct tisíc příslušníků více oproti stavu k 1. 1. 1993 (Počty policistů od roku 1993).

2.1 Historie

Historii Policie ČR můžeme rozdělit na několik významných období. Prvním obdobím je doba 1. republiky, kterou můžeme vymezit roky 1918 – 1938. Tato doba byla významná založením státu a v roli pořádkových jednotek s celostátní působností tu působili jednotky četníků a policie. Dalším obdobím byla doba (1939-1945) protektorátu, kdy nejvyšší velení pořádkových jednotek spadalo pod protektorátní správu nacistického Německa. V této době se na pořádkové činnosti podíleli i jednotky nacistických bezpečnostních složek, jako Wehrmacht, či německá státní tajná policie Gestapo. Nutno dodat, že velká část příslušníků četnictva byli účastníky odboje a svou pořádkovou službu vykonávali formou pasivní rezistence. V době po skončení 2. světové války došlo k obnovení plné služby bezpečnostních složek četníků, která se začala znovu měnit v roce 1948, kdy ve volbách zvítězila KSČ. Po tomto roce přebírají činnost od četnických jednotek jednotky sboru národní bezpečnosti (dále SNB), pod které spadají složky Státní bezpečnosti (dále StB), které byly založeny již v roce 1945 a také Veřejné Bezpečnosti (dále VB). SNB a s ní i StB zaniká datem 15. února 1990, kdy byl vydán rozkaz ministra vnitra Richarda Sachera. Některé úkony přebírá nově vzniklý Úřad pro ochranu ústavy a demokracie FMV (dnešní BIS). Jednotky VB se transformují 15. července 1991 do jednotek Policie ČR na základě zákona č.283/1991 Sb., o Policii České republiky ze dne 21. června 1991. (Historie Policie a četnictva, 2015)

2.1.1 Četnictvo

Četnictvo bylo vojensky organizovaným bezpečnostním sborem, jehož posláním bylo plnit bezpečnostní úkoly na území celého státu. Za zákon, který finálně definoval organizační strukturu četnictva lze považovat zákon č. 299/1920 Sb., o četnictvu, ze dne 14. dubna 1920. Tento zákon určil četnictvo republiky Československé jako „*Vojenský organizovaný sbor strážný, jenž určen jest k tomu, aby podle stávajících předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval v celém území Československé republiky veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost*“. (§ 1 zákona č. 299/1920) Četnictvo podléhalo vojenským trestním zákonům a soudům a tak pro ně platil vojenský služební řád. Disciplinární předpisy byly stanovovány Ministerstvem vnitra. Četníci měli také zákonem stanovené právo užít slov „ve jméno zákona“, kdy na tuto výzvu byl povinen každý uposlechnout. Roku 1939 se Československé četnictvo stává součástí okupační správy a je jím až do konce 2. světové války v roce 1945. V roce 1948 éra četnictva končí, kdy její pravomoci přebírá StB, potažmo VB. (Československé četnictvo, 2015)

2.1.2 Sbor národní bezpečnosti

Historie Sboru národní bezpečnosti se píše mezi lety 1945-1991. Její vznik je spjat se 4. schůzí československé vlády v Košicích roku 1945. Byl zde schválen návrh „Hlavní zásady výstavby nového bezpečnostního aparátu“ týkající se vybudování národní bezpečnostní služby. Tento návrh počítal s budoucím zrušením četnictva a policejních sborů, které měl právě nahradit nově vzniklý SNB. Z původního návrhu, ve kterém se měla SNB stávat ze tří složek, byl schválen upravující návrh, ve kterém SNB disponovala složkami dvěma. Byly to části rozdělené na uniformovanou Veřejnou bezpečnost a neuniformovanou Státní bezpečnost.

SNB měla také zabránit jednotlivým odlišnostem ve vývoji v různých částech republiky. V říjnu 1945 byly vytvořeny zemské odbory bezpečnosti, které působily při zemských národních výborech v Praze a Brně. Zemské odbory bezpečnosti měly za úkol organizování a řízení všech složek vnitřní národní bezpečnosti v Čechách. Jejich vlastní organizaci tvořily čtyři oddělení:

1. ZOB I – vedení, řídilo SNB, StB a kriminální službu,
2. ZOB II – zpravodajský úsek,
3. ZOB III - právní a správní úsek,
4. ZOB IV – dopravní úsek.

V roce 1950 došlo k zásadním organizačním změnám, kdy došlo k rozdělení ministerstva vnitra na dvě samostatná ministerstva. Prvním z nich bylo ministerstvo národní bezpečnosti, které se stalo ústředním řídicím orgánem pro SNB. Druhým novým ministerstvem zůstalo ministerstvo vnitra, které mělo na starosti vnitřní správu. Toto rozdělení se ovšem neosvědčilo a tak se v roce 1953 ministerstvo bezpečnosti ruší a veškerá agenda je vrácena zpět ministerstvu vnitra. V roce 1954 došlo k další reorganizaci, kdy byla vytvořena Hlavní správa veřejné bezpečnosti. Té byly podřízeny krajské správy ministerstva vnitra a těm pak okresní oddělení ministerstva vnitra. Další změny nastaly při nové územní organizaci Československa v roce 1960, což si vynutilo pozměnění organizační skupiny SNB. Zároveň byla zřízena oddělení VB, která se stala základním článkem celé struktury. Další změna nastala v roce 1966, při které byly zrušeny krajské správy MV a okresní oddělení MV. Ty byly nahrazeny krajskými správami SNB a okresními odděleními VB. SNB zaniká rokem 1991 z rozkazu ministra vnitra. (Historie Policie a četnictva, 2015)

2.1.2.1 Státní bezpečnost

Fungování StB bylo původně vymezeno zákonem č.149/1947 Sb. ze dne 11. července 1947, který definoval její postavení a úkoly takto: „*Službou státní bezpečnosti se rozumí zajištění Československé republiky před útoky na její svrchovanost, samostatnost, celistvost a demokraticko-republikánskou státní formu, bezpečnost a obranu, dále zajištění osobní bezpečnosti ústavních činitelů a obrana proti hospodářskému vyzvědačství. Náleží sem zejména též šetření o trestních činech soudních z tohoto oboru (úkony přípravného řízení podle trestních řádů).*“ StB měla tedy provádět vyšetřování, domovní prohlídky, zatýkání osob, či preventivní opatření, která měla zabránit ohrožení státu. Byla členěna na základě výlučné činnosti, kterou měla za úkol provádět, do jednotlivých správ. Jednalo se o:

1. Rozvědka,
2. kontrarozvědka,
3. vojenská kontrarozvědka,
4. ochrana stranických a státních představitelů,
5. sledování osob,
6. zpravodajská technika,
7. útvary pasů a víz,
8. vyšetřování StB,

9. kádrové a školící útvary a útvary výpočetní techniky,
10. statisticko-evidenční útvary.

StB zaniká společně s SNB v roce 1990 rozkazem federálního ministra vnitra Richarda Sachera. (Státní bezpečnost, 2009).

2.1.2.2 Veřejná bezpečnost

Veřejná bezpečnost byla součástí centralizované a vojensky uspořádané SNB, která existovala v letech 1945 – 1991. Sloučila se v ní složka pořádková a kriminální, kdy při svém vzniku převzala povinnosti v té době rušeného četnictva a obecní policie. Veřejná bezpečnost se stala důležitou součástí bezpečnostního aparátu, který byl podřízený ministerstvu vnitra, a měla na starosti:

1. Agendu správní – např. občanské průkazy, zbrojní průkazy, evidenci, obyvatel
2. agendu pořádkovou – obchůzková a hlídková činnost, udržování veřejného pořádku,
3. agendu kriminalistickou – posudky pro všechny složky SNB,
4. agendu dopravní – dodržování dopravních předpisů a zákonů, evidence řidičů, evidence motorových vozidel, vyšetřování dopravních nehod atp.,
5. agendu vyšetřovací – shromažďování důkazního materiálu potřebného k trestnímu stíhání.

Počínaje 1. lednem 1964 byla postupně zřizována oddělení VB, jako základní organizační články Veřejné bezpečnosti. Jejich úkolem bylo zabezpečit veřejný pořádek, ochranu vlastnictví, život a zdraví občanů, bezpečnost a plynulost silničního provozu apod. Další významnou organizační změnu zaznamenalo vydání rozkazu ministra vnitra č. 12 z 24. 3. 1966, na jehož základě byly zrušeny krajské správy MV a okresní oddělení MV. Zřízeny byly krajské správy SNB a okresní oddělení VB. Tato úprava prokázala do jisté míry svou životaschopnost a opodstatněnost. Vývoj organizace a činnost SNB – a tím i VB – byla ukončena změnami, které se začaly odehrávat 17. listopadu 1989. V polistopadovém období byla v resortu ministerstva vnitra ČR provedena řada organizačních změn, které se dotkly všech útvarů a služeb. Tím skončilo období SNB a složek pod ní spadající - StB, a VB. (Vilášek, 2014)

2.1.3 Policie ČR

Po 17. listopadu 1989 začalo docházet k velkým organizačním změnám v bezpečnostních sborech státu. 15. února 1990 zaniká StB z rozkazu ministra vnitra a její úkoly přebírá Úřad pro ochranu ústavy a demokracie FMV, jenž se postupně přetvořuje do dnešní Bezpečnostní informační služby (BIS). Jednotky Veřejné bezpečnosti 15. července zanikají a mění se v jednotky Policie ČR, kde se celá proměna váže na zákon č.283/1991 Sb., o Policii České republiky ze dne 21. června 1991. V tomto zákoně se mluví o ustanovení, které ukládá za povinnost zřízení bezpečnostního sboru České republiky s názvem Policie České republiky a udává, jaké úkoly musí plnit. (Československé četnictvo, 2015)

V současné době je pro policii aktuální zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Tento zákon se skládá ze čtyř částí, z nichž první má 15 hlav a celý zákon pak 122 paragrafů. Úkoly policie jsou zde definovány následovně: *Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).(zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České Republiky)*

Policie za 27 let své existence prošla velkým vývojem a nyní se těší velké důvěře společnosti. Díky své profesionalitě, získání značných zkušeností, moderní výbavě i kvalitě přijímaných osob, je nyní respektovanou a uznávanou bezpečnostní složkou, která snese srovnání i s policejními složkami jiných států, které byly při vzniku Policie ČR jejím příkladem. Zároveň je vidět snaha o navázání na historii četnických a policejních jednotek z 1. republiky, kde tyto jednotky byly velmi respektované a uznávané.

2.2 Organizace a řízení

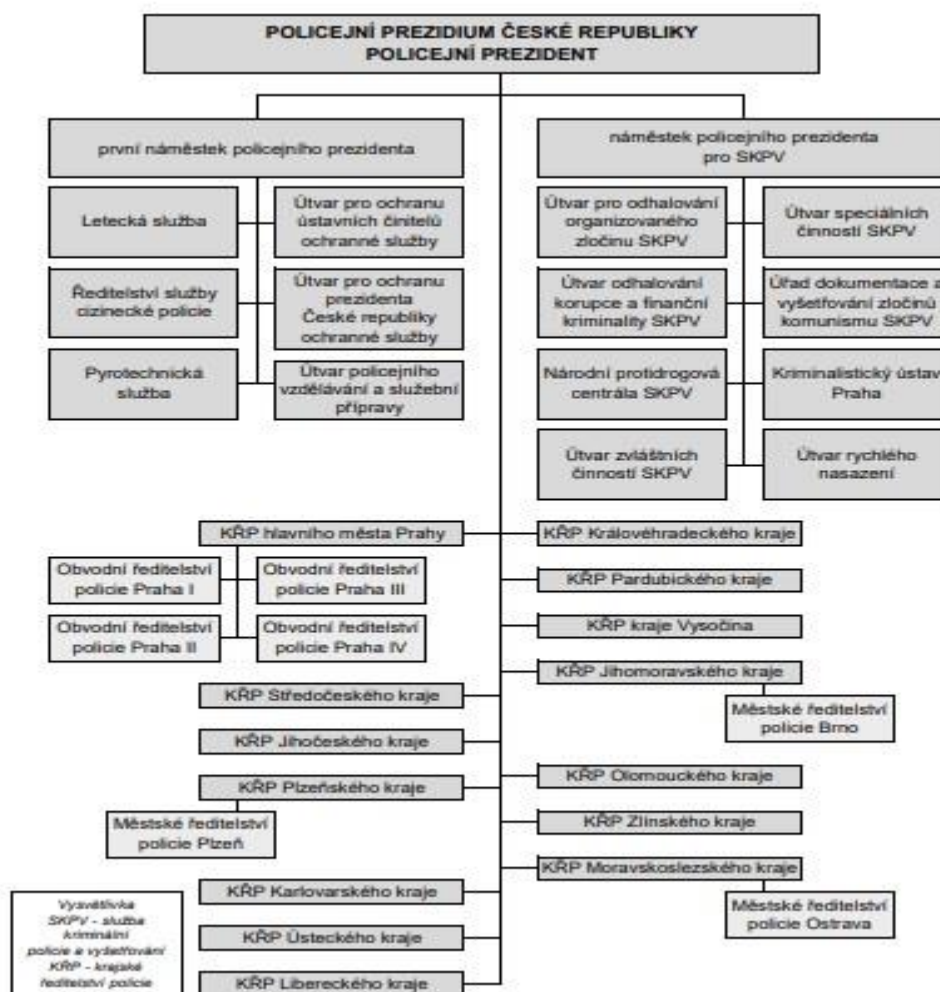
Policie ČR je centrálně řízená organizace, jejíž rámcové řídicí a organizační struktury tvoří policejní prezídium, krajská ředitelství a územní odbory. Financování činnosti řeší rámcové rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra ze státního rozpočtu a její příjmy jsou příjmem státního rozpočtu, kdy jejich výběr kontroluje ministerstvo financí. (Vilášek, 2014)

Policie je přímo podřízena Ministerstvu vnitra a je členěna na tři části. Tvoří ji, jak uvádí obrázek č. 1, Policejní prezidium se sídlem v Praze, útvary s celostátní působností a útvary s územně vymezenou působností. Úkoly policie vykonávají policisté a zaměstnanci policie. Ministr vnitra může povolovat policisty k plnění úkolů, tak jak stanoví §4 zákona o policii:

1. Ministerstva vnitra,
2. v Policejní akademii České republiky,
3. ve škole anebo školském zařízení, které nejsou organizační částí policie.

Ministerstvo vnitra vytváří podmínky pro to, aby policie mohla úspěšně plnit úkoly spojené se svojí činností. Za činnost policie zodpovídá ministři vnitra policejní prezident, který stojí v čele policie. (zákon č.273/2008 Sb. o Policii České Republiky)

Obr. 1: Organizační struktura Policie ČR

ZDROJ: PČR

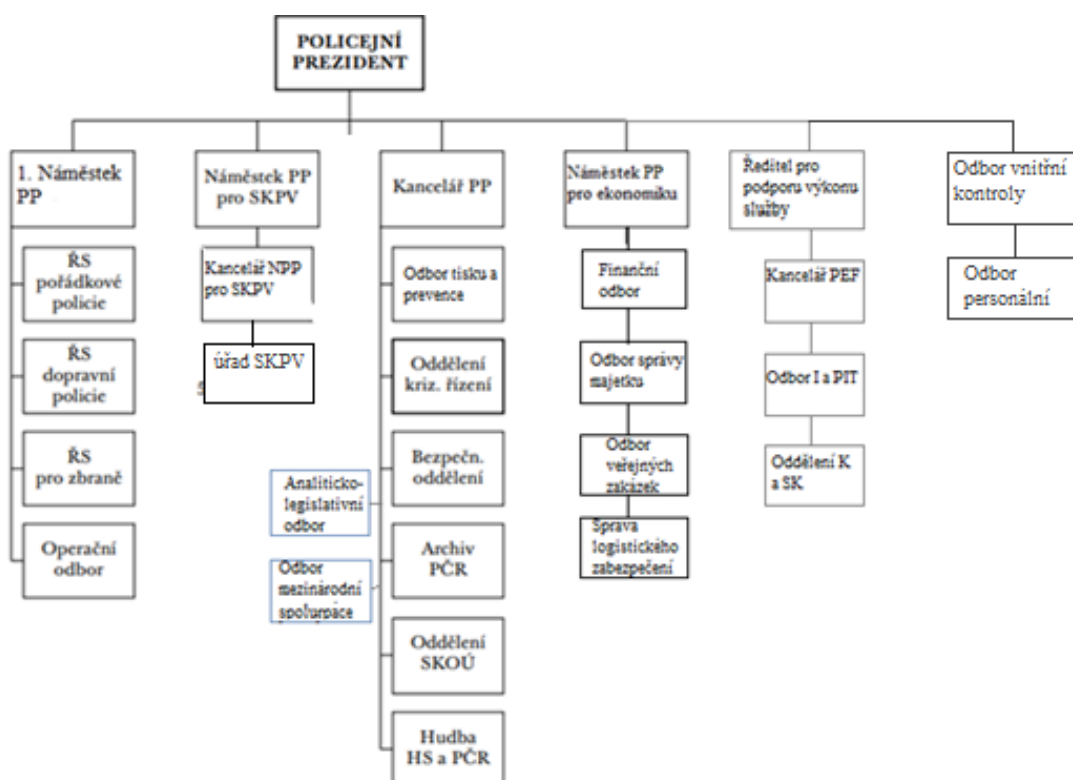
2.2.1 Policejní prezídium

Celou organizační strukturu Policie ČR zastřešuje policejní prezídium, které její činnost řídí. V čele policejního prezidia stojí policejní prezident, který je nejvyšším velitelem příslušníků police. Je jmenován a přímo podřízen ministerstvu vnitra. V rámci prezidia jsou policejnímu prezidentovi přímo podřízeni tři náměstci. Jsou to:

1. První náměstek policejního prezidenta,
2. náměstek policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování,
3. náměstek policejního prezidenta pro ekonomiku.

Celá organizační struktura prezidia se skládá, tak jak ukazuje obrázek č. 2, z několika prvků. Nejvyšším organizačním prvkem je policejní prezident, který celou tuto strukturu zastřešuje. Pod něj spadají tři náměstci, kancelář policejního prezidenta, a ředitel pro podporu výkonu služby. Ty se všechny dělí dále do nižších organizačních struktur.

Obr. 2: Organizační struktura Policejního prezidia

ZDROJ: Vilášek, 2014

Mezi důležité pravomoci policejního prezidia spadá mimo jiné i možnost a povinnost jmenovat a odvolávat ředitele celostátních útvarů. Jediná výjimka je u ředitele Útvaru pro ochranu prezidenta ČR, kterého policejní prezident jmenuje a odvolává jen se souhlasem prezidenta České republiky. Zajímavostí může být společné působení hudby Hradní stráže a Policie České republiky, která spadá pod velení prezidia.

2.2.1.1 Kancelář policejního prezidenta

Cílem existence kanceláře policejního prezidenta je převážně zajišťovat úkoly, které jsou spojené s odborným, technickým a organizačním zabezpečením činnosti funkce policejního prezidenta. Mezi další úkoly patří organizace porad, ze kterých pořizuje zápisy. Dále shromažďuje, vyhodnocuje a předkládá návrhy koncepcí, které se týkají organizačních a legislativních materiálů vztahujících se k činností na úseku archivnictví a výkonu spisové služby, krizového plánování, kurýrní služby policie, ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, analyticko-legislativní činnosti, správy a kontroly osobních údajů. (Kancelář policejního prezidenta, 2008)

2.2.2 Útvary s celostátní působností

Ředitelé těchto útvarů jsou jmenováni ministerstvem vnitra na návrh policejního prezidenta. Na území České republiky v současné době působí celkem třináct útvarů, jejichž centrály jsou umístěny v Praze. Osm z těchto útvarů spadá pod velení náměstka policejního prezidenta pro SKPV, zbývající jsou podřízeny náměstkovi pro vnější službu.

Útvary spadající pod velení náměstka pro SKPV:

1. Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV,
2. národní protidrogová centrála SKPV.
3. útvar zvláštních činností SKPV,
4. útvar speciálních činností SKPV,
5. úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu,
6. kriminalistický ústav Praha,
7. útvar rychlého nasazení.

Útvary z druhé skupiny spadají pod velení 1. náměstka policejního prezidenta a jedná se o:

1. Ochranná služba Policie České republiky,
2. útvary pro ochranu prezidenta České republiky ochranné služby,
3. služba cizinecké policie

4. letecká služba,
5. pyrotechnická služba.
6. útvar policejního vzdělávání a služební přípravy.

Útvary s celostátní působností jsou specifické výkonem vysoce specializovaných činností, jejíž zajištění je velmi náročné nejen personálně, ale také i materiálně. Z toho vyplývá, že není možné realizovat tyto činnosti na nižších úrovních organizačních složek policie. Často se jedná o plnění úkolů celostátních či nadnárodních významů. Z pravidla příslušníci těchto útvarů bývají zkušení, fyzicky i psychicky zdatní policisté z celé České republiky. V rámci potřeby jsou zřizovány na regionální úrovni (bývalých krajských správ, nyní krajských ředitelstvích) detašovaná pracoviště – expozitury (Útvary s celostátní působností, 2008).

2.2.3 Útvary s územně vymezenou působností

Podnětem pro zřízení krajských policejních ředitelství policie České republiky bylo nabytí účinnosti ústavního zákona č.347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně samosprávních celků. Jedná se o organizační složky státu a vedoucím organizační složky je ředitel krajského ředitelství. Útvarů s územně vymezenou působností je celkem dvanáct a jedná se o:

1. Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy,
2. krajské ředitelství policie Středočeského kraje,
3. krajské ředitelství policie Jihočeského kraje,
4. krajské ředitelství policie Plzeňského kraje,
5. krajské ředitelství policie Karlovarského kraje,
6. krajské ředitelství policie Ústeckého kraje,
7. krajské ředitelství policie Libereckého kraje,
8. krajské ředitelství policie Královhradeckého kraje,
9. krajské ředitelství policie Pardubického kraje,
10. krajské ředitelství policie Královhradeckého kraje,
11. krajské ředitelství policie Pardubického kraje,
12. krajské ředitelství policie kraje Vysočina,
13. krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje,
14. krajské ředitelství policie Brněnského kraje.

V rámci krajského ředitelství je možné v návaznosti na návrh ředitele kraje zřídit další nižší policejní oddělení, které pak na území kraje působí jako útvary samotného ředitelství. Lze tedy říci, že v rámci kraje pracuje policie na několika úrovních. Jako základní je činnost policejního ředitelství. Pod tu spadají územní odbory, které podléhají přímo krajskému ředitelství. V rámci územních odborů jsou organizačně začleněna obvodní oddělení policie.

2.2.3.1 Územní odbory krajských ředitelství

Jsou zřizovány v návaznosti na potřeby jednotlivých krajských ředitelství a na návrh jejich ředitelů. Bývají zřizovány ve větších městech tak, aby dokázaly efektivně pokrývat potřeby jednotlivých krajských ředitelství. Na každém takovém odboru pracují policisté, jejichž počet se odvíjí od velikosti daného územního odboru. Pod územní odbory se mohou dále řadit Obvodní oddělení. V Brně, Ostravě a Plzni místo nich existují městská ředitelství a v hl. m. Praze čtyři obvodní ředitelství. Ač jsou nižší organizační složky samostatné, tak se jedná o vnitřní organizační složky a za Policii ČR vystupují pouze krajská ředitelství

2.2.3.2 Obvodní a místní oddělení Policie České republiky

Obvodní oddělení jsou přímo řízeny územním odborem daného krajského ředitelství policie. V hl. m. Praze existují místo obvodních oddělení, čtyři obvodní ředitelství. Organizační struktura obvodního oddělení je uvedena na příkladu Obvodního oddělení Jičín. Je zde oddělení se zástupci, kteří zodpovídají za chod Obvodního oddělení. Pod zástupci pracují policisté, které můžeme rozdělit na dvě skupiny. První skupinou jsou tzv. zpracovatelé, jejichž úkolem je převážně zpracování spisů v trestním řízení. Do druhé skupiny spadají policisté s územní odpovědností, kteří mají přidělenou část obvodu Jičína, například ul. Husova a Valdštejnovo náměstí, Nové město, Staré město atd. Policisté ve vybraných částech obvodu provádějí šetření k oznámeným přestupkům a trestním činům.

2.3 Zásahové jednotky Policie České republiky na centrální a krajské úrovni velení

2.3.1 Útvar rychlého nasazení

Jedná se o velmi specifický policejní útvar, který se zaměřuje zejména na boj s terorismem. Jedná se o jednotku s celostátní působností, která je podřízena přímo policejnímu prezidentovi. O vyslání Útvaru rychlého nasazení rozhoduje policejní

prezident se souhlasem ministra vnitra. O nasazení útvaru rozhoduje velitel oprávněný nařídit provedení zákroku pod jednotným velením. V souladu s vymezenou působností provádí útvar služební zákroky proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestných činů, zejména při jejich zadržení. (Stehlík, 2011)

2.3.2 Zásahové jednotky kraje

Jedná se o jednotky s vymezenou územní působností a o jejich vyslání rozhoduje krajský policejní ředitel. Jejich úkolem je především zneškodnění nebezpečných pachatelů trestného činu, zabarikádovaných ozbrojenců, k transportům velmi důležitých osob, eliminaci prodejců a dealerů drog, osob podezřelých z realizace organizovaného zločinu atd. Policie má k dispozici celkem 8 krajských zásahových jednotek:

1. Zásahová jednotka Ústeckého kraje,
2. Plzeňského kraje,
3. Královehradeckého kraje,
4. Českobudějovického kraje,
5. Brněnského kraje,
6. Ostravského kraje,
7. Středočeského kraje,
8. a zásahová jednotka hl. m. Prahy.

Z důvodu, že krajských zásahových jednotek je jen osm, musí některé zásahové jednotky operovat i na území jiných krajů.

3 Cíle, úkoly a metody

3.1 Cíle

Cílem bakalářské práce je popis odlišnosti a podobnosti výstroje a výzbroje u zásahových jednotek spadající pod centrální a krajské velení, a zjistit rozdíl mezi těmito dvěma jednotkami.

3.2 Úkoly

Úkolem bylo shromáždit dostatečné množství informací o výstroji a výzbroji Útvaru rychlého nasazení (dále ÚRNA) a zásahové jednotky kraje (dále ZJK), následně je porovnat a popsat podobnost, či rozdíly.

3.3 Metody

Metoda použitá v této práci je kvalitativní porovnání dostupných informací o výstroji a výzbroji příslušníků zásahových jednotek ÚRNA a ZJK a jejich následné vyhodnocení.

4 Výstroj ÚRNA a ZJK

4.1 Vyhlášky o vyzbrojení

O tom, jakou výstrojí a výzbrojí bude policista vybaven, rozhoduje vždy služební funkcionář nebo jím pověřený vedoucí policista. Ti mají za úkol posoudit charakter služby, aktuální situaci a druh vykonávaných činností. K tomu je opravňují Závazné pokyny policejního prezidenta:

1. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 156/2008 o zabezpečení, přidělování a nošení služebních zbraní, střeliva a munice v Policii České republiky,
2. závazný pokyn policejního prezidenta č. 180/2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie,
3. pokyn policejního prezidenta č.111/2015, stejnokrojový předpis. (Nošení výzbroje, 2017)

4.2 Výstroj Útvaru rychlého nasazení

Základní výstroj:

- Nehořlavá kukla,
- rukavice s ochranou proti proříznutí: celá zápěstní část a hřbet "Hatch Operator" z Nomexu (provedení DESERT nabízí větší komfort v teplých oblastech, ale mají menší ochranu proti proříznutí),
- ochranná kombinéza z materiálů Nomex a Gore-tex,
- vojenské maskovací uniformy v různém barevném provedení DIGITAL,
- vojenské maskovací uniformy vz. MULTICAM,
- taktické brýle zn. Scott, Bollé X800T,
- stehenní pouzdro na pistoli,
- obuv Magnum.

Balistická ochrana:

- Ochranná balistická vesta model P2023 s přídatnou balistickou ochranou paží, rozkroku a krku,
- Ochranná balistická vesta model CZ 4M Lancer s přídatnou balistickou ochranou paží, rozkroku a krku,

- balistická a protistřepinová přilba model P3001,
- balistická a protistřepinová přilba model CZ 4M MICH MID OMEGA
- ochranný balistický štít.

Taktické vesty:

- Taktická vesta GT 23,
- taktická vesta GT 28,
- taktická vesta GTB 340.

Doplňkové výstrojní součásti:

- Sedací úvazek,
- chrániče sluchu Peltro,
- chrániče kolen Hatch „Centurion“,
- chrániče loktů Hatch „Centurion“.
- pistolová zásobníková pouzdra MOLLE,
- zásobníková pouzdra pro zásobníky zbraní Heckler & Koch MOLLE,
- zásobníkové pouzdro Pi pro zbraně Glock,
- nábojový opasek pro náboje do brokovnice,
- pouzdro na zásahovou výbušku,
- pouzdro na pouta,
- pouzdro na radiostanici,
- pouzdro na teleskopický obušek,
- pouzdro na nůž UTON,
- univerzální brašna,
- odhazová brašna na prázdné zásobníky,
- brašna pro lékárnu,
- zádový Camellback na vodu.

4.3 Výstroj Zásahové jednotky kraje

Základní výstroj:

- Nehořlavá kukla,
- rukavice s ochranou proti proříznutí: celá zápěstní část a hřbet "Hatch Operator" z Nomexu (provedení DESERT nabízí větší komfort v teplejších oblastech, ale mají menší ochranu proti proříznutí),

- ochranná kombinéza z materiálů Nomex a Gore-tex, jednodílná i dvoudílná,
- ochranná kombinéza z materiálů Nomex a Gore-tex v městském maskovacím vzoru,
- taktické brýle zn. Scott, Bollé X800T,
- stehenní pouzdro na pistoli,
- obuv Magnum Spider 5.1 Urban.

Taktické vesty:

- Taktická vesta GT 23,
- taktická vesta GT 28,
- taktická vesta GTB 340.

Balistická ochrana:

- Ochranná balistická vesta model P2023 s přídatnou balistickou ochranou paží, rozkroku a krku,
- balistická a protistřepinová přilba model P3001,
- ochranný balistický štít.

Doplňkové výstrojní součásti:

- Sedací úvazek,
- chrániče sluchu Peltro,
- chrániče kolen Hatch „Centurion“,
- chrániče loktů Hatch „Centurion“.
- pistolová zásobníková pouzdra MOLLE,
- zásobníková pouzdra pro zásobníky zbraní Heckler & Koch MOLLE,
- zásobníkové pouzdro Pi pro zbraně Glock,
- nábojový opasek pro náboje do brokovnice,
- pouzdro na zásahovou výbušku,
- pouzdro na pouta,
- pouzdro na radiostanici,
- pouzdro na teleskopický obušek,
- pouzdro na nůž UTON,
- univerzální brašna,
- odhazová brašna na prázdné zásobníky,
- brašna pro lékárnu,

- zádový Camellback na vodu.

4.4 Srovnání výstroje jednotek Útvaru rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje

Největší podobnost ve výstroji jednotek ÚRNA a ZJK lze nacházet v základním vybavení, kterým jsou vybavovány všechny zásahové útvary stejně. Proto můžeme na první pohled spatřovat velkou podobnost mezi všemi zásahovými jednotkami policie. Rozdíly se začínají projevovat se specializací, šíří možné použitelné výstroje a jejím zaměřením. Útvary rychlého nasazení musí být připraveny zasáhnout proti všem hrozbám, se kterými se ve 21. století musí počítat. Dalším velkým rozdílem je to, že ÚRNA může být nasazena mimo území ČR a je k tomu i cvičena. Proto má ve výstroji různé barevné varianty kombinéz a výstroje, kdy velmi často používá specifické maskovací vzory – od pouštního maskování, přes maskování do městského prostředí, zimního maskování, či klasického lesního maskování (v tom můžeme spatřovat velkou podobnost s vojenskými speciálními jednotkami). S místem nasazení se mění i potřeba materiálů, kdy v pouštních oblastech je potřeba jiných vlastností, nežli v oblastech na severu. Je zásada, že veškeré nové vybavení, které zásahové jednotky dostávají, dostávají přednostně jednotky ÚRNA. Také ne každou výstroj, kterou ÚRNA dostane, musí dostat ZJK. Jednoduše proto, že se jedná o velmi specifickou výstroj, která nemá uplatnění na krajských úrovních. ÚRNA může být vybavována dalšími specifickými výstrojnými součástmi, či nejmodernějším vybavením, kdy její výhodou je elitnost a malý počet příslušníků útvaru.

5 Výzbroj Útvaru rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje

5.1 Právní rámec o použití zbraní

Před použitím zbraně je policista povinen vyzvat osobu, aby okamžitě zanechala protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito buď donucovacích prostředků, nebo zbraně.

Samotné použití služební zbraně je řešeno podle §56 zákona č.273/2008 Sb. o Policii ČR, kde se jasně definují situace, za kterých policista smí použít zbraň. Jako zbraň se podle této hlavy rozumí střelná zbraň včetně střeliva a doplňků zbraně, zbraň bodná a sečná, nebo výbušnina. Dále se sem řadí také průlomový pyrotechnický prostředek, speciální náloživo a speciální výbušnina. Situace, za kterých smí policista použít zbraň:

1. V nutné obraně nebo v krajní nouzi,
2. pokud se nebezpečný pachatel nevzdá na výzvu, nebo odmítá opustit svůj úkryt,
3. pokud chce zamezit útěku nebezpečného pachatele, jestliže nemá jinou možnost, jak jej zadržet,
4. nemůže-li jinak překonat aktivní odpor, který by mohl mít za následek zmaření závažného zákroku,
5. aby odvrátil násilný útok ohrožující střežený, či chráněný objekt,
6. v případě, že osoba, proti které byl použit varovný výstřel, donucovací prostředek nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby,
7. ke zneškodnění zvířete ohrožující život či zdraví osoby.

Použití zbraně ve výše uvedených případech je přípustné jen za podmínky, že policistou použité donucovací prostředky byly zřejmě neúčinné. Před samotným použitím zbraně je policista povinen učinit výzvy k osobě, proti které zakročuje, aby okamžitě přestala protiprávně jednat a učinit výstrahy, že jinak bude použita služební zbraň. Dále je policista dle zákona povinen dbát opatrnosti, aby neohrozil životy dalších osob a způsobil co nejmenší újmu na životě osoby, proti které zasahuje. (zákon č. 273/2008 Sb. o Policii ČR)

Dle §59 zákona o policii, který pojednává o zákroku pod jednotným velením, se udává, že v tomto případě o použití donucovacího prostředku a zbraně rozhoduje velitel

zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený velitele. Toto rozhodnutí musí být zdokumentováno buď záznamovou technikou se zvukem, nebo v listinné podobě.

5.2 Výzbroj ÚRNA

Osobní zbraně:

- ČZ 75 D Police (9mm Luger),
- Glock 17, 9x19mm,
- Glock 19, 9x19mm,
- Glock 26, 9x19mm.

Samopaly:

- Heckler & Koch MP5 A2, 9mm, 800 ran/min + kolimátor eotech, laserový zaměřovač, svítilna,
- Heckler & Koch MP5 K, 9mm, 900 ran/min,
- Heckler & Koch MP5 SD (integrovaný tlumič), 9mm, 900 ran/min,
- Samopal vz. 61, 7.65 mm browning, 750 ran/min,
- Scorpion Evo 3 A1 9mm parabellum 1115 ran/min,
- Heckler & Koch MP7, 4.6x30mm, 900ran/min.

Útočné pušky:

- SA 58, 7.62 mm, 800ran/min,
- M4 commando, 5,54 NATO, 700-950 ran/min,
- FN P90, 5,7mm, 900 ran/min,
- CZ 805 Bren, 5.56mm NATO a 7.62mm, 760 ran/min,
- Steyr AUG A2, 5,56mm NATO, 680-850 ran/min,
- Heckler & Koch G36C, 5.56x45mm NATO, 920 ran/min,
- Heckler & Koch G36K, 5.56x45mm NATO, 920 ran/min,
- Heckler & Koch HK417, 7.62x51mm, 750 ran/min.

Lehké kulometry:

- FN MINIMI (5,56mm NATO), 700-1000ran/min.

Odstřelovací pušky:

- Sako TRG-21 Sniper 308 winchester s optickým zaměřovačem zn. Schmitt und Bender,

- SIG SSG 3000 sniper, 308 winchester s optickým zaměřovačem zn. Hensold,
- Remington 700 Sandero, 300 winchester magnum, s optickým zaměřovačem zn. Leupold VariX 4, 6,5-20x 50 s boční paralaxou.
- Accuracy International

Brokovnice:

- BENELLI M4 – režim auto, polo auto,
- Mosberg,
- Browning.

Nože:

- Osobní nůž UTON 75,
- osobní nůž KABAR TD-I.

Granátometry:

- Heckler & Koch 69.

Granáty:

- Výbušky s ohlušujícím a oslepujícím účinkem P1 a P2-II, slzotvorný granát RGSL-85.

Speciální zbraně:

- Beranidla, kladiva, sekery, páčidla, štípací kleště na zámky, různé druhy trhavin.

Zbraně používající v zahraničních misích:

- AK 47, 7,62x 39mm, 600 ran/min,
- AR 15, 5,56 NATO, 800 ran/min.

Osatní:

- Jednotky ÚRNA jsou dále vybaveny vysoce účinnou průbojnou municí s velkým účinkem. Je to z důvodu předpokladu, že případní teroristé mohou být vybaveni balistickou ochranou, či jinou ochranou, kterou málo účinný pistolový náboj 9mm nedokáže probít. Dále jsou vybaveny taktickou svítilnou Sure – Fire M3, laserovým zaměřovačem a kolimátorem OKO.

5.3 Výzbroj ZJK

Pistole:

- ČZ 75 D Police (9mm Luger),
- Glock 17, 9x19mm,
- Glock 19, 9x19mm,
- Glock 26, 9x19mm.

Samopaly:

- Heckler & Koch MP5 A2, 9mm, 800 ran/min + kolimátor eotech, laserový zaměřovač, svítílna,
- Heckler & Koch MP5 K, 9mm, 900 ran/min,
- Heckler & Koch MP5 SD (integrovaný tlumič), 9mm, 900 ran/min,
- Samopal vz. 61, 7.65 mm browning, 750 ran/min,
- Heckler & Koch MP7, 4.6x30mm, 900ran/min.

Útočné pušky:

- SA 58, 7.62 mm, 800ran/min,
- FN P90, 5,7mm, 900 ran/min,
- CZ 805 Bren, 5.56mm NATO a 7.62mm, 760 ran/min,
- Steyr AUG A2, 5,56mm NATO, 680-850 ran/min,
- Heckler & Koch G36C, 5.56x45mm NATO, 920 ran/min,

Lehké kulometry:

Zásahové jednotky kraje nemají k dispozici žádné lehké kulometry.

Odstřelovací pušky:

- Sako TRG-21 Sniper 308 winchester s optickým zaměřovačem zn. Schmitt und Bender,

Brokovnice:

- BENELLI M4 – režim auto, polo auto.

Nože:

- Osobní nůž UTON 75.

Granáty:

- Výbušky s ohlušujícím a oslepujícím účinkem P1 a P2-II, slzotvorný granát RGSL-85.

Speciální zbraně:

- Beranidla, kladiva, sekery, páčidla, štípací kleště na zámky, různé druhy trhavin.

Ostatní:

- Zásahové jednotky kraje využívají vysoce účinnou průbojnou municí s velkým účinkem. Předpokládá se, že případní teroristé mohou být vybaveni balistickou ochranou, či jinou ochranou, kterou málo účinný pistolový náboj 9mm nedokáže probít.

5.4 Srovnání výzbroje jednotek Útvaru rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje

Výzbroj u těchto útvarů podléhá podobným specifikům jako výstroj. U základního výběru zbraní můžeme sledovat jistou podobnost, kdy osobní zbraně a zbraně menších ráží nacházíme u obou jednotek stejné. Velmi oblíbené se ukazují zbraně německé výroby Heckler & Koch (zde je podobnost velká i na mezinárodní úrovni policejních zásahových jednotek). Rozdíly začínáme nacházet s vyšší ráží zbraní, kdy se ukazuje jejich specifická potřeba využití. ÚRNA cvičená na zásah proti nejnebezpečnějším zločincům, teroristům a jiným hrozbám, musí být vyzbrojena výzbrojí, o které můžeme říci, že je velmi netypická pro policejní jednotky a spíše se hodí k armádě. Vyskytují se zde útočné pušky (např. SA 58 využívají všechny ZJ) silných ráží, velký výběr druhů odstřelovačích pušek, granátometů a munice. Prvním rozdílem můžeme sledovat využití zbraní řady M4 a české Scorpio Evo 3 A1, které využívá jen ÚRNA (u samopalu Scorpio se dá očekávat dozbrojení do všech zásahových jednotek kraje). Rozhodně velkým rozdílem je využití zbraní jako AK 47, či AR 15, které se využívají při zahraničních misích. Další silně netypickou policejní zbraní je belgický lehký kulomet Minimi, kterou kromě armády disponuje právě ÚRNA. Rozdíly lze sledovat i v šíři používaných druhů odstřelovacích pušek, kdy ÚRNA je vybavena zbraněmi, které lze velmi dobře využívat na velké vzdálenosti. Zahraniční mise umožňují být vyzbrojen zbraněmi, které by jinak neměly smysl a opodstatnění. Srovnání výzbroje lze hodnotit tak, že vše, čím disponuje KZJ, tím může disponovat i ÚRNA. Ale zdaleka ne vše, čím disponuje ÚRNA, tím může disponovat KZJ.

Další rozdíly můžeme najít ve využití nejmodernějšího elektronického vybavení a příslušenství. Jednotky ÚRNA jsou vybavovány nejmodernější technologií, která zahrnuje zaměřovací lasery, přístroje pro noční vidění nejnovějších generací, kolimátory, či optické zaměřovače aj.

Závěr

V teoretické části byla shrnuta historie integrovaného záchranného systému, který jako takový je již neodmyslitelnou součástí fungování bezpečnostních a záchranných složek ČR. Zmínil jsem zákony a vyhlášky, které jasně definují integrovaný záchranný systém, rozdělují ho na základní složky a ostatní složky, udávají situace, kdy je možno využít jen základních složek a kdy je již možno použít ostatní složky integrovaného záchranného systému. V souvislosti s tím jsem podrobněji zmínil i stálé orgány pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému. Další část byla zaměřena výhradně na Policii ČR, které se téma celé bakalářské práce týkalo. Byla zde rozebrána historie policie od vzniku Československa, kdy jako ozbrojené bezpečnostní složky sloužily především jednotky četnictva. Další specifickou etapou bylo období protektorátu, kdy kontrolu nad bezpečnostními sbory přebrala okupační správa. Další a velmi důležitou kapitolou historie bylo období vzniku Sboru národní bezpečnosti a s tím i vznik Státní bezpečnosti a Veřejné bezpečnosti. Po revoluci započala samostatná kapitola Policie ČR, která vznikla z původní Veřejné bezpečnosti. Policie ČR podléhá organizaci a řízení, které jsem věnoval dostatečný prostor pro konkrétní popis organizační struktury Policejního prezidia a Policie ČR. Popsal jsem také rozdělení útvarů na útvary s celostátní působností a útvary s územně vymezenou působností a jejich další členění.

V praktické části se zabývám popisem a srovnáním výstroje a výzbroje zásahových jednotek na krajské a centrální úrovni. Jmenovitě se jednalo o Útvar rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje. První srovnání a popis se týkal výstroje, která se ukázala být velmi podobná, pokud se jednalo o službu na území ČR. Velké odlišnosti se začaly projevovat až s postupnou specializací výstroje, kdy je u Útvaru rychlého nasazení jasně patrné, že se specializuje i na mise v zahraničí. Zmíněné byly početné druhy taktických vest, či kombinéz, využívající nejrůznější maskovací vzory. U zásahové jednotky kraje byla podobnost v černém, či šedém provedení maskovacích vzorů. Naopak nedisponovala vzorem do městského prostředí, či pouštním vzorem. Velká podobnost se ukázala být u použité balistické ochrany, která je napříč zásahovými jednotkami používána stejná. Podobnost se ukázala být i u používané obuvi a materiálů využitých na výrobu kombinéz. Rozdílem se ukázalo být časté využívání dvoudílných uniforem Útvarem rychlého nasazení v maskovacím vzoru MULTICAM. Dalším odlišným

prvkem byla výstroj, která byla šita pro využití v pouštních oblastech. Tím ale Zásahové jednotky kraje nedisponovali. Druhá část praktické části se týkala výzbroje složek Útvaru rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje. V té byly zbraně rozděleny nejprve podle ráží a na chladné zbraně. V souvislosti s tím byla popsána některá používaná munice. K popisu podobností a rozdílů jsem využil seznamy používané výzbroje. Velká podobnost se ukázala být v používaných typech osobních zbraní, které jsou využívány napříč celou policií. Jednalo se o zbraně typu Glock a české CZ 75. Podobnost se ukázala být i u používaných samopalů, kde se prokázala jasná obliba německých zbraní MP5 od Heckler & Koch v ráži 9mm. Naopak velkým rozdílem bylo využívání českého samopalu Scorpio Evo A3, jímž je Útvar rychlého nasazení již plně vyzbrojen, ale Zásahové jednotky kraje teprve stály na počátku vyzbrojení tímto typem.

Tato práce měla za cíl popsání rozdílů ve výstroji a výzbroji složek Útvaru rychlého nasazení a Zásahové jednotky kraje. Jako výsledek celého popisu byl očekáván značný rozdíl mezi úrovní výstroje a výzbroje obou zásahových jednotek. K tomu, aby bylo možno tyto hypotézy potvrdit, či vyvrátit, bylo třeba obstarat dostatečný výčet položek, kterými jednotlivé zásahové jednotky disponují. K tomu byla využita jak odborná literatura, tak identifikace pomocí autorských obrázků, či rozhovory se samotnými příslušníky policie, a zásahových jednotek. K samotnému popsání rozdílů bylo zapotřebí kompletního soupisu základní výstroje a výzbroje, které je možné sehnat, aniž by došlo k porušení režimu utajení.

Použitá literatura

Tištěná:

KOVÁRNÍK, Libor a Miroslav ROUČ. *Zbraně a střelivo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-030-7.

STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6.

VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

Elektronická:

Historie policie a četnictva [online]. Policie ČR, 2015 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx>

Kancelář policejního prezidenta. *Policie ČR* [online]. 2008 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/kontakty-a-naplncinnosti-122858.aspx>

Útvary s celostátní působností. *Policie ČR* [online]. 2008 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvary-s-pusobnosti-na-celem-uzemi-cr-312510.aspx>

ZVEŘEJNĚNÉ INFORMACE 2017: Počty policistů od roku 1993. Policie [online]. 3.3.2017 [cit.2018-03-03]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/pocty-policistu-od-roku-1993.aspx>

Československé četnictvo. *Policie ČR* [online]. Policie ČR, 2015 [cit. 2018-03-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09MTQ%3D>

Státní bezpečnost. *Ibadatelna* [online]. centrum pro dokumentaci totalitních režimů, 2009 [cit. 2018-03-17]. Dostupné z: <http://www.ibadatelna.cz/cs/slovník/statni-bezpecnost>

Integrovaný záchranný systém. *HZSCR* [online]. 2009 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>

Nošení výzbroje. *Policie ČR* [online]. 2017, 18.8 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/noseni-vyzbroje.aspx>

Právní předpisy:

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Zákon č. 273/2008 Sb. zákon o Policii České republiky

Zákon č. 299/1920 Sb. o četnictvu

Ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému